

فرجام کار محمدعلی شاه

۳ تیر ۱۳۹۵ ساعت ۱۶:۱۳

شاه چه شاهی بیچاره شاه ، تا مرا دید زد زیر گریه و گفت : عمه جان دیدی رعیت چه بر سر ما آورد گفتیم : آنچه بر سر شما هر چه آورد خود شما بودید که با ندانم کاری ها محمدعلی میرزا به تبعید روانه شد و چون قصد حمله به ایران کرد مستمری وی قطع شد ...

سرانجام شاهی که مجلس را به توپ بست

محمدعلی شاه قاجار برغم سوگند وفاداری به مشروطیت و قانون اساسی از همان ابتدا شیوه ای خصومت آمیز در قبال مجلس و مجلسیان در پیش گرفت و در انتظار فرصتی مناسب برای انهدام مجلس و برانداختن مشروطیت و زیر پا گذاشتن قانون اساسی ، نشست .

سوء قصد در خیابان " سرتخت بربری ها " خیابان اکباتان کنونی به محمدعلی شاه و بمبی که به طرف کالسکه وی پرتاب شد و چند تن از عابران و همراهان محمدعلی شاه را کشت ، بهانه کافی را در اختیار محمدعلی شاه گذاشت تا حساب خود را با مجلسیان و مشروطیت صاف کند .

محمدعلی شاه سوء قصد و پرتاب بمب را به گردن طرفداران مشروطیت و آزادیخواهان انداخت و سرانجام پس از ماه ها کشمکش میان مجلس و دربار و نرسیدن به نتیجه مطلوب روز سه شنبه دوم تیرماه ۱۲۸۷ خورشیدی هنوز آفتاب طلوع نکرده بود که قشون محمد علی شاه به سوی مجلس روانه شد و راه های منتهی به بهارستان و مجلس را بستند .

مجاهدان که در میدان بهارستان سنگر گرفته بودند ، به حال آماده باش در آمدند ، اما مجلس شورای ملی که هنوز مدت زیادی از تشکیل آن نمی گذشت به دستور محمدعلی شاه و توسط کلنل لیاخوف روسی از باغشاه (میدان حر کنونی) محل سکونت محمدعلی شاه ، به توپ بسته شد .

پیش از به توپ بسته شدن مجلس ، آیات بهبهانی و طباطبایی چون خبر روانه شدن قشون محمدعلی شاه به طرف مجلس را شنیدند با رشادت و دلیری از خانه های خود بیرون آمده و خود را به مجلس رساندند تا شاید از وقوع حادثه جلوگیری کنند که ناگهان مجلس به توپ بسته شد.

در پی به توپ بسته شدن مجلس و حمله قشون محمدعلی شاه به مجلس و مجلسیان اجساد خونین آزادیخواهان صحن بهارستان

را پرکرد و صدای ناله و فریاد از هر سو به گوش می رسید اما با این حال مجاهدان نیز مردانه با اسلحه هایی که در دست داشتند از خود و مجلس دفاع کردند و جنگ حدود ۴ ساعت به درازا کشید و سرانجام قشون شاه مستبد فاتح این درگیری شدند .

محمدعلی شاه که مورد حمایت دولت روسیه بود با بی پروایی به اعدام و تبعید و زندانی کردن آندسته از نمایندگان مجلس که به نحوی از معرکه گریخته و عده از آنان در پارک امین الدوله و عده دیگر در حوالی میدان بهارستان مخفی شده بودند ، مبادرت کرد و در این میان میرزا جهانگیر خان صور اسرافیل (شیرازی) مدیر نشریه صور اسرافیل و از آزادیخواهان و مشروطه طلبان مشهور و ملک المتکلمین از خطبای معروف آزادیخواه را در حالیکه زنجیر به گردنشان انداخته بودند به حضور شاه آورده و محمدعلی شاه پس از دشنام فراوان به این دو دستور خفه کردن هردو را صادر کرد و اجساد آنان را در چاهی در باغشاه انداختند .

مرحوم شیخ الرئیس قاجار از خطبای معروف که در این درگیری زخمی و اسیر شده بود ، و زنجیر به گردنش انداخته بودند ، تک بیت معروفی سروده که در زیر تصویر که از اسیران آزادیخواه در باغشاه برداشته شده ، نگاشته شده است

خواهی که دادت بگسلد صد سلسله بیداد را
منت بکش گردن بنه زنجیر استبداد را

محمدعلی شاه همچنین دستور تبعید آقا سید عبدالله بهبهانی را به کرمانشاه و تحت نظر قرار گرفتن آقا سید محمد طباطبایی را در یکی از خانه های شمیران را صادر کرد ، در جریان قشون کشی شاه مستبد به مجلس در دوم تیرماه سال ۱۲۸۷ بیش از سیصد تن از مجاهدان ، آزادیخواهان و مشروطه طلبان کشته و پانصد تن دیگر زخمی و تعداد زیادی بازداشت شدند ، در پی این حادثه همچنین و انجمن ها تعطیل ، روزنامه ها توقیف و مجلس منحل شد و استبداد صغیر آغاز گشت .

با خیزش مردم در تبریز با همت ستار خان (سردار ملی) باقرخان (سالار ملی) در تبریز، حمله نیروهای بختیاری به سرکردگی سردار اسعد و نیروهای شمال به فرماندهی محمد ولی خان تنکابنی و یپرم خان از شمال ، در تیرماه سال ۱۲۸۸ خورشیدی یعنی یک سال بعد استبداد صغیر مضمحل شد و شاه مستبد راه سفارت روس را در پیش گرفت و بسیاری از عوامل و مزدوران استبداد به مجازات رسیدند.

ملکه ایران دختر ناصرالدین شاه و همسر ظهیرالدوله وقتی در سفارت روسیه به دیدار محمدعلی شاه برادر زاده اش و ملکه جهان همسر شاه می رود در شرح وضعیت شاه قاجار می گوید : شاه چه شاهی بیچاره شاه ، تا مرا دید زد زیر گریه و گفت : عمه جان دیدی رعیت چه بر سرما آورد گفتم : آنچه برسر شما هر چه آورد خود شما بودید که با ندانم کاری ها

محمدعلی میرزا به تبعید روانه شد و چون قصد حمله به ایران کرد مستمری وی قطع شد و در سال ۱۳۰۳ به مرض قند یا دیابت در اروپا درگذشت .

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۲۱۰۷۶/کار-فرجام-۲۱۰۷۶>